

РЕЦЕНЗИЯ

От: **ПРОФ. ДН ПЕТЪР БОРИСОВ БОРИСОВ**

Професионално направление: 3.8. „Икономика“, 3.0 Стопански, социални и правни науки.

Научна специалност: Организация и управление на производството
ВУ/ Научна организация: Аграрен университет - Пловдив

Относно: Дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „доктор“ по научна специалност „Организация и управление на производството (по отрасли и подотрасли)“

Основание за представяне на рецензията: участие в състава на научното жури по заповед РД 16 -520/ 22.04.2025 г. на Ректора на Аграрен Университет.

Автор на дисертационния труд: **Анелия Георгиева Ставрева**

Тема на дисертационния труд: *„Стратегия за управление на конфликтите в лозаро-винарските предприятия“*

Научен ръководител: **доц. д-р Теодор Радев**

1. Представяне на докторанта

Анелия Георгиева Ставрева е зачислена като редовен докторант към катедра „Мениджмънт и маркетинг“ на 04.01.2022 година със заповед на Ректора на АУ – РД-16-681/10.06.2021 г. Научен ръководител на докторанта е доц. д-р Теодор Радев. Като докторант Анелия Георгиева Ставрева е изпълнила всички изисквания, планирани в индивидуалния план за обучение. Тя е участвал с 3 доклада на национални и международни научни конференции, публикувала е изискуемият брой статии в научни списания с научно рецензиране. Видно от представената „Справка за изпълнение на минималните национални изисквания по чл. 26, ал. 2 и 3 от ЗРАСРБ“, че Анелия Георгиева Ставрева има изискуемите точки за придобиване на образователна и научна степен „доктор“.

2. Актуалност на проблема

Темата за стратегическо управление на конфликтите в лозаро-винарските предприятия е изключително актуална в контекста на конкурентната среда и структурните особености на сектора, който функционира в условията на ограничени ресурси и достъп до субсидии. Авторката аргументира необходимостта от проучване на конфликтогенните фактори, като подчертава значението им за организационната ефективност и конкурентоспособност.

2.1 Цел, задачи, хипотези и методи на изследване

Целта на дисертацията е да се идентифицират основните източници на конфликти и да се предложат инструменти за тяхното стратегическо управление. Формулирани са конкретни изследователски задачи, сред които: разработване на аналитичен модел, диагностика на конфликтогенната среда и предлагане на стратегически решения. Използвани са разнообразни методи: системен анализ, ситуационен и диагностичен анализ, статистически методи, както и хи-квадрат тест и експертни оценки. Подходът е интердисциплинарен, с прилагане на концепции от управлението и социалната психология.

2.2 Предмет и обект на изследването

Обект на изследване са лозаро-винарските предприятия в България, а предмет – конфликтогенните фактори, влияещи върху вътрешната организационна среда и процеси.

2.3 Основна хипотеза

Основната хипотеза е, че конфликтите в предприятията са неизбежни и подлежат на ефективно стратегическо управление чрез идентифициране и контролиране на основните им източници.

3. Опагледеност и представяне на получените резултати

Дисертационният труд се състои от въведение, изложение в три глави, заключение и използвана литература. Дисертационният труд е в общ обем на 134 страници. Анализът в дисертационното изследване е опагледен чрез 2 таблици и 45 фигури. Фигурите добре илюстрират влиянието на различни фактори като мотивация, стил на ръководство, групова динамика, ресурси и комуникация върху конфликтите в организацията.

4. Обсъждане на резултатите и използвана литература

Обсъждането е задълбочено и се опира на съвременна научна литература и емпирични данни. Авторката интегрира теоретични модели с практическо приложение в изследвания контекст. Използвана е релевантна и сравнително богата библиография от български и чуждестранни източници, включително трудове на Forbes, Thamrin, Hill, Khan и др.

5. Приноси на дисертационния труд

В представеният за рецензиране дисертационен труд могат да се открият следните приноси:

- Изяснена е същността на конфликтите и тяхната роля в стратегическото управление на лозаро-винарските предприятия;
- Формулирана и обоснована е обективна методологическа рамка за анализ и оценка на източниците на конфликти в лозаро-винарските предприятия;
- Анализирани са източниците на конфликти в лозаро-винарските предприятия в България;
- Предложена е стратегия за управление на конфликтите в лозаро-винарското предприятие, както и са отправени конкретни препоръки за ефективно управление на конфликтите в изследваните предприятия.

6. Критични бележки и въпроси

Нямам съществени бележки по отношение структурата и обема на дисертационния труд. Искам да отправя следните препоръки, които **нямат** задължителен характер към работата на докторанта:

- Някои части на текста са пренатоварени с повторения и детайли, които могат да се структурират по-компактно;
- Бих препоръчал по-ясно обобщаване на основните резултати в края на всяка глава;
- Не се представя ясно какви конкретни интервенции са най-ефективни при всеки конфликтогенен фактор – очаква се по-силна връзка между теория и приложни препоръки;
- Има нужда от по-структурирано представяне на хипотезите спрямо резултатите.

Имам следните въпроси към докторанта:

- Какви типове поведение на служителите в изследваните предприятия се наблюдават при проява на конфликтна ситуация?
- Какви са ползите, ако ръководителите следват принципа на единоначалие при управление на конфликтите?

7. Публикувани статии и цитирания

В авторефератът се посочва списък с публикации. Тяхното представяне е необходимо при пълното оформяне на документа за защита на дисертацията. В представеният автореферат е поместени следният списък на публикации, дело на Анелия Ставрева:

1. Stavreva, An. (2022). Nature and role of conflicts in the management of business enterprises. Journal of Bio-Based Marketing, vol.1, 2022, 5-22
2. Stavreva, An. (2023). Strategic conflict management in business organizations. Journal of Bio-Based Marketing, vol. 3, 2023, 22 - 34
3. Stavreva, An. (2024). Interaction between leadership style and staff motivation as a source of conflict in wineries of Bulgaria, vol.1, 2024, 5-1

Определям, че публикуваните статии, отразяват в пълнота формулираните в дисертационното изследване данни, обобщения и изводи. Докторантът е успял да популяризира резултатите от своето научно изследване.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Представената от докторант **Анелия Ставрева** разработка има качества на дисертационен труд за присъждане на научната и образователна степен „доктор”.

Всички изисквания за изпълнение на националните минимални изисквания за придобиване на ОНС „доктор“ (чл. 2б, ал. 2 и 3 от ЗРАСРБ) са изпълнени. Към момента на изготвяне на рецензията не е установено плагиатство, както в дисертационния труд, така и в осъществените научни публикации от докторанта.

Въз основа на това давам своята **„ПОЛОЖИТЕЛНА ОЦЕНКА“** на представения за рецензиране дисертационен труд и препоръчвам на уважаемите членове на Научното жури да присъдят на **Анелия Георгиева Ставрева** научната и образователна степен „доктор” по научна специалност „Организация и управление на производството (по отрасли и подотрасли)“

07.05.2025г./

Гр. Пловдив

Рецензент:

(проф. дн Петър Борисов)